III. SPRAWOZDANIE ZWIĄZKU KATOLICKICH STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ ZA ROK 1928

KRAKÓW. — NAKŁADEM ZWIĄZKU KATOLICKICH STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ. — ODBITO CZCIONKAMI DRUKARNI LUDWIKA GRONUSIA I S-KI W KRAKOWIE.

SPRAWOZDANIE ZA ROK 1928.

SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU KATOLICKICH STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ

ZA ROK 1928

KRAKÓW. — NAKŁADEM ZWIĄZKU KATOLICKICH STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY ŻENSKIEJ ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ — 1929 R.

DRUKARNIA L. GRONUSIA I S-ki, KRAKÓW, STOLARSKA 6. TELEF. 10-18.

I.

PRZEDMOWA

Każdy naród, który świadom jest misji dziejowej, przez Opatrzność mu wskazanej, — wszystkie swoje wysiłki i dążenia podejmuje pod kątem przyszłości i dlatego wśród całego ogromu zadań aktualnych, niecierpiących zwłoki, nieustannie kieruje swą uwagę w stronę młodzieży i otacza ją szczególniejszą opieką, gdyż przyszłość do niej należy.

Biorąc pod uwagę naszą Ojczyznę — Polskę i pierwsze dziesięciolecie odzyskanego bytu jej państwowego, jedno możemy stwierdzić, że — obok wielu niedociągnięć i równocześnie obok bardzo wielu pozytywnych i chlubnych rezultatów lat minionych, — kwestja młodzieży dorastającej, zwłaszcza młodzieży pozaszkolnej, stała się przedmiotem poważnej troski ze strony państwa, a coraz więcej zwraca uwagę całego społeczeństwa. — Poczęły tworzyć się organizacje młodzieży, coprawda o różnej ideologji i tendencji, rozwinęła się konkurencja, a nawet walka o przyciągnięcie młodzieży do swoich szeregów, pod swój sztandar.

W zaraniu odzyskanej Niepodległości zawiązuje się w Poznaniu Zjednoczenie Młodzieży Polskiej, które w ścisłej łączności z Kościołem katolickim, jako jedynym Spadkobiercą boskiej i zbawczej nauki Chrystusa Pana, rozciąga swoją sieć organizacyjną na całe państwo polskie, obejmuje Związkami diecezje, a Stowarzyszeniami parafje i po latach dziesięciu swej solidnej, planowej, choć cichej pracy, skupia dziś w swoich szeregach kilkaset tysięcy modzieży, która karmiona miłością Boga, Ojczyzny i bliźniego, rośnie i dojrzewa na prawych ludzi, dobrych katolików i uświadomionych obywateli-patrjotów.

Cząstkę tej wspaniałej organizacji stanowi „Związek Kat. Młodzieży Żeńskiej" archidiecezji krakowskiej, który zawiązał się w roku 1926. Niniejsze Sprawozdanie omawia działalność Związku za rok 1928, czyli za rok trzeci jego istnienia.

Wydając drukiem niniejsze Sprawozdanie, zamierzamy osiągnąć potrójny cel: najpierw pragniemy, aby znalazło się ono w ręku zarówno Patronatów naszych Stowarzyszeń, tj. ks. ks. Patronów i pp. Dyrektorek, jak także wszystkich kochanych druchen i stało się dla nich silnym bodźcem do dalszych wysiłków — powtóre pragniemy zdać sprawę z użytego grosza wobec tych wszystkich, którzy datka-

mi i subwencjami wspierali nas ochotnie, — a wreszcie życzymy sobie, aby niniejsze Sprawozdanie było potężnym głosem młodzieży katolickiej w stronę najszerszych warstw społeczeństwa polskiego — głosem, który tejże młodzieży zorganizowanej zapewni trwałą i należną opiekę moralną i materjalną.

Wreszcie poczytujemy sobie za miły obowiązek wyrazić serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy darzyli Związek życzliwością i poparciem, a przedewszystkiem Najdost. Księciu Metropolicie krakowskiemu i wszystkim Współpracownikom naszym po Stowarzyszeniach.

Prezydjum Związku:

Ks. Mateusz Zdebski
sekretarz jen.

Teresa Sapieżyna
prezeska.

II.

HYMN KATOLICKI.

Słowa ks. T. Karyłowskiego.

Z hasłem wiary, przez mrok cieni,
W kraj dziedzictwem synom dan,
Krwią Baranka odkupieni
Po niezwiędły śpieszym wian.

Choć burz tysiąc zewsząd godzi,
Choć się sroży złość i kłam,
Pan króluje! W Piotra łodzi
Do niebiańskich dotrzem bram!

Za Chrystusem bieżąc w boje,
Jego piętnem znaczon lud,
Z Jego wieków zbawcze zdroje
Nieśmiertelnych czepiem wód.

Choć burz tysiąc.. itd.

Królu wieków. Ty świat cały
Swej miłości prawem zwiąż!
Z wiecznej Romy, z Piotra skały
Wolnym ludom króluj wciąż.

Choć burz tysiąc... itd.

III.

ZJAZD DELEGOWANYCH.

A. PLENUM.

Zjazd Delegowanych odbył się w roku sprawozdawczym tylko jeden, jako doroczne, Walne Zgromadzenie Związku, w dniu 14 i 15 kwietnia w Krakowie.

Wszystkie Stowarzyszenia, będące członkami Związku, zostały w terminie statutem przewidzianym, zawiadomione za pośrednictwem okólnika marcowego „Przewodnik Młodzieży Żeńskiej" nr. 3, o miejscu, czasie i porządku obrad zjazdowych.

Na Zjazd przybyło 137 druchen delegatek z 95 Stowarzyszeń (w r. 1927 — 115 del. z 65 Stow.), 29 pań dyrektorek (w r. 1927 — 20), kilku ks. ks. patronów i około 100 druchen — gości. Nadto Zjazd zaszczycili swą obecnością: Najprzew. Książe Metropolita krak., Najprzew. Ks. Biskup Rospond, Ks. Inf. Kulinowski, p. Cz. Wolniewiczówna redaktorka „Młodej Polki" jako przedstawicielka Zjednoczenia z Poznania, ks. Matuszek sekr. jen. Związku żeńskiego ze Śląska, przedstawiciele Związku krak. męskiego, Związku Polek, Związku Ziemianek, Sodalicji „Dzieci Marji", Ligi Katolickiej, Sodalicji nauczycielskiej itd.

W pierwszy dzień uczestniczki Zjazdu zwiedziły katedrę i zamek królewski na Wawelu, były w Muzeum przemysłowem na przedstawieniu kinowem: „Cuda Amazonki", a wieczorem wysłuchały referatu sekretarza jen. na temat: „Kilka uwag na marginesie całorocznej działalności Związku i Stowarzyszeń", i otrzymały bliższe informacje, związane ze Zjazdem.

Przebieg obrad był następujący:

1. **Zagajenie**. Zjazd zagaiła p. Róża Łubieńska, wiceprzewodnicząca Związku, w sali Tow. Wzaj. Ubezp. przy ul. Basztowej 8, stwierdziła, że Zjazd został prawidłowo zwołany i powitała zebranych.

2. **Przemówienia powitalne.** Życzenia pomyślnych obrad złożyli: ks. sekr. jen. Matuszek imieniem Związku żeńskiego Śląska, ks. senator i radca L. Kasprzyk imieniem oświatowych organizacyj robotniczych, p. M. Turska imieniem Kat. Związku Polek, ks. redaktor Ferd Machay imieniem Ligi katolickiej diecezjalnej, p. red. Wolniewiczówna imieniem Zjednoczenia i ks. sekr. okr. J. Tomera imieniem krak. Związku męskiego. Telegramy gratulacyjne nadesłali: tarnow-

ski Związek żeński, kielecki Związek żeński i częstochowski Związek żeński.

3. Protokół z ostatniego Zjazdu Delegowanych odczytała p. dyr. biura A. Orłowska; po krótkiej nad nim dyskusji na wniosek p. dyr. A. Zrazikówny zebrani przyjęli protokół do zatwierdzającej wiadomości.

4. Sprawozdanie Wydziału Głównego (Rady Związkowej) za rok 1927 odczytuje sekr. jen. Związku ks. M. Zdebski, ilustrując je szczegółową statystyką; w łączności z niem przedstawił roczne zamknięcie rachunków Związku, program pracy i projekt budżetu na rok 1929, o czem obszerniej na innem miejscu.

5. Sprawozdanie Komisji kontrolującej. Imieniem Komisji kontrolującej referuje p. M. Turska; na jej też wniosek przyjęto uchwałę.

„Zjazd Delegowanych przyjmuje do wiadomości zatwierdzającej sprawozdanie Wydziału Głównego za rok 1927 wraz z programem pracy i projektem budżetu na rok 1929 i udziela temuż Wydziałowi absolutorjum za rok 1927".

6. Wybór Komisji Matki. Referuje sekretarz jen. ks. M. Zdebski i zgłasza wniosek: „Zjazd Delegowanych, celem przygotowania wyborów uzupełniających do władz związkowych, powołuje do Komisji Matki następujące osoby: ks. Bol. Sarna, p. dyr. Kantorkówna, p. Bazińska, p. dyr. Sabatowiczówna, p. dyr. Chodorowska, p. dyr. Nawojowska i druchna Honzakówna". Wniosek uchwalono.

7. Referaty. Referat pierwszy na temat: „Znaczenie kat. Stowarzyszeń Młodzieży Żeńskiej dla wsi i społeczeństwa polskiego" wygłosiła p. R. Lubieńska i zgłosiła rezolucję następującej treści:

„Biorąc pod uwagę, że jedną z najsmutniejszych chorób dzisiejszego społeczeństwa jest ogólna demoralizacja miast i wsi i szerzące się zepsucie obyczajów nawet wśród młodzieży, III-ci Zjazd Delegowanych wyraża zgodę, aby myślą przewodnią, która winna przyświecać i przenikać całą działalność Stowarzyszeń w roku 1928, było **pogłębienie i rozwinięcie religijności** wśród druchen — i wzywa Patronaty oraz Wydziały Stowarzyszeń do wprowadzenia tej myśli w czyn".

Referat drugi na temat: „Najczęstsze trudności w pracy kulturalno-oświatowej nad młodzieżą żeńską" wygłosiła redaktorka „Młodej Polki" p. Cz. Wolniewiczówna z Poznania i zgłosiła następującą rezolucję:

„Po wysłuchaniu referatu: „Najczęstsze trudności w pracy kulturalno-oświatowej nad młodzieżą żeńską". III-ci Zjazd Delegowanych wzywa Patronaty i Wydziały Stowarzyszeń, aby niezrażone żadnemi trudnościami, dążyły do pełnego rozwoju swej dzinałalności, statutem nakreślonej, a wszelkie przeszkody łamały z młodzieńczym zapałem".

Rezolucje obydwie przyjęto jednomyślnie.

8. Wybory do władz związkowych. Na wniosek Komisji Matki, która w międzyczasie odbyła posiedzenie, przedstawiony przez ks. sekretarza jen. Zdebskiego, zostali wybrani w miejsce 4 członków wylosowanych **do Wydziału Głównego** (Rady Związkowej): P. Fryderyka

Zjazd Delegowanych dnia 14 i 15 kwietnia 1928 r.

Machowa, ks. radca Ludwik Kasprzyk, P. Wanda Głowińska i druchna Marja Godulanka ze Stowarzyszenia w Podgórzu, jako zastępcy: druchna A. Guttówna z Poronina i druchna M. Pabisiówna z Andrychowa; **do Komisji kontrolującej:** ks. prof. Juljusz Małysiak, patron Stowarzyszenia na Zwierzyńcu, p. Marja Turska, wicepreseska Kat. Związku Polek z Krakowa i p. Róża Gostkowska, dyrektorka Stowarzyszenia z Tomic, a na zastępców: pp. dyrektorki Helena Okrucińska z Sułkowic i Anna Kochajówna z Jawornika.

9. Wnioski i rezolucje. Referuje sekretarz jen. ks. M. Zdebski:

a) „III-ci Zjazd Delegowanych, stwierdzając podatne warunki pod rozwój Stowarzyszeń zwraca się do wszystkich druchen, a zwłaszcza Wydziałów Stowarzyszeń, aby z jednej strony jednały nowe członkinie, a z drugiej strony stały na straży ideałów i zasad katolickich Stowarzyszeń".

b) „III-ci Zjazd Delegowanych poleca Wydziałowi Głównemu, aby dla Stowarzyszeń krakowskich przygotował w roku 1929 wspólne rekolekcje w okresie postu wielkiego".

c) „III-ci Zjazd Delegowanych upoważnia Wydział Główny Związku, aby w najbliższym czasie zorganizował kolonje wakacyjne dla druchen miejskich".

d) „III-ci Zjazd Delegowanych zwraca się do Wydziału Głównego, aby tenże dążył do zaprowadzenia mundurków dla druchen miejskich, przepisanych przez Zjednoczenie, lecz z pewnemi zmianami, jakie proponuje Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej ze Zwierzyńca; projekt zmian załączony".

Rezolucję pod a przyjęto bez zmiany; wnioski Stowarzyszenia ze Zwierzyńca pod b, c i d, pozostawiono Wydziałowi do rozpatrzenia i przeprowadzenia w miarę możności.

10. Zamknięcie Zjazdu. Przewodnicząca stwierdza wyczerpanie porządku dziennego i Zjazd zamyka; na zakończenie odśpiewano: „Boże coś Polskę..." i urządzono wspólną fotografję.

B. ORGANY ZJAZDU DELEGOWANYCH.

1. Preseska Wydziału Głównego (Rady Związkowej). Godność tę piastuje Teresa ks. Sapieżyna z Krakowa od roku 1926 bez przerwy.

2. Prezydjum Wydziału Głównego stanowili: Teresa ks. Sapieżyna i ks. Mateusz Zdebski sekretarz jen. — Prezydjum odbyło kilka posiedzeń i kilka konferencji z władzami.

3. Sąd polubowny Związku nie odbył żadnego posiedzenia, gdyż nie miał żadnej sprawy do załatwienia.

4. Komisja kontrolująca odbyła posiedzenie dnia 4 kwietnia 1929 roku i zbadała dokładnie księgi i kwity kasowe Związku, jak to wynika ze sprawozdania finansowego, poniżej zamieszczonego.

5. Sekretarjat jen. Związku (Zarząd Związku) omawia obszernie osobny rozdział niniejszego sprawozdania.

IV.

DZIAŁALNOŚĆ WYDZIAŁU GŁÓWNEGO

Wydział Główny Związku (Rada Związkowa) składał się w roku sprawozdawczym z następujących osób: Teresa Sapieżyna prezeska, Róża Łubieńska wiceprezeska, Anna Orłowska, Fryderyka Machowa, Anna Zrazikówna, Marja Pałasińska, Wanda Głowińska, ks. senator Ludwik Kasprzyk, Marja Godulanka, druchna ze Stowarzyszenia w Podgórzu i ks. Mateusz Zdebski sekretarz jeneralny.

Wydział Główny odbył w roku sprawozdawczym 4 posiedzenia, a mianowicie 27 lutego, 10 kwietnia, 31 października i 22 grudnia, na których omawiano i rozwijano szczegółowe programy pracy rocznej z myślą naczelną — zgodnie z rezolucją Zjazdu Delegowanych pogłębienia rozwinięcia religijności; w szczególności Wydział Główny przygotował i zwołał doroczny Zjazd Delegowanych w dniach 14 i 15 kwietnia, przyjął na siebie ofiarowaną mu godność gospodarza podczas Zjazdu Rady Naczelnej Zjednoczenia Młodzieży Polskiej w Krakowie w dniach od 3-go do 6-go lipca i wydał na cześć jej uczestników raut z pomocą WPań z Kongregacji „Dzieci Marji" w salach tejże Kongregacji, pl. Jabłonowskich 3, powołał do życia Komitet Pań z WP. Prezydentową i Senatorową Rollową na czele dla przeprowadzenia loterji spożywczej, która zasiliła szczupłe fundusze kasy związkowej, omawiał, jak przeprowadzić propagandę za „Świętem druchen", postanowił urządzić konkurs związkowo-okręgowy buraków pastewnych, obok zjednoczeniowego konkursu kukurydzianego, obmyślał programy kursów instruktorskich dla druchen-wydziałowych i dla WPań Dyrektorek, powołał do Sądu konkursowego przy Związku trzy osoby, a mianowicie p. Teresę Sapieżynę, p. Tadeusza Buszczyńskiego i p. Władysława Wilanda, przeprowadzał dyskusje nad sprawozdaniami ze stanu i rozwoju Stowarzyszeń, jak również z ich wizytacji, zabiegał o subwencje i inne źródła dochodu i załatwiał cały szereg spraw bieżących i aktualnych Związku.

Kat. Stowarzyszenie Młodzieży Zeńskiej w Zakopanem.

V.

DZIAŁALNOŚĆ SEKRETARJATU JENERALNEGO.

Sekretarjat jeneralny (Zarząd Związku). W skład Sekretarjatu jen. wchodzili: ks. Mateusz Zdebski (od roku 1926), jako sekretarz jeneralny, mianowany przez Władzę diecezjalną i p. Anna Orłowska (od r. 1926), jako dyrektorka biura na podstawie osobnego regulaminu. Nadto w charakterze pomocniczej siły biurowej była zajęta p. N. Pachówna. Podział pracy był następujący:

1. Ks. Mateusz Zdebski miał ogólny kierunek pracy, przygotowywał szczegółowe plany kwartalne i miesięczne zadań związkowych obmyślał programy kursów instruktorskich organizacyjnych, starał się o referentów na nie redagował okólnik związkowy „Przewodnik Młodzieży Żeńskiej", pośredniczył pomiędzy Związkiem a Władzami i różnemi organizacjami, a w miarę czasu wizytował Stowarzyszenia i udzielał rekolekcyj. —

2. P. Anna Orłowską prowadziła księgi i kasę Związku, załatwiała bieżącą korespondencję, prowadziła akta Sekretarjatu, zakładała i wizytowała Stowarzyszenia, a nadto była pomocną w urządzeniu kursów, zjazdów i obchodów.

3. P. N. Pachówna prowadziła amerykankę, pomagała w korespondencji, prowadzeniu aktów i rachunków komisowych z „Ostoją" w Poznaniu. — ———

Obowiązki kursora pełnił Władysław Krauz. Biuro Sekretarjatu jen. mieściło się przy ul. Wolskiej 6, obejmowało 2 pokoje i było otwarte codziennie w dnie powszednie od godz. 9-tej do 1-szej, a w soboty nadto popołudniu od godz. 3-ciej do 5-tej.

A. DZIAŁALNOŚĆ WEWNĘTRZNA.

a) Działalność biurowa.

1. **Konferencje** biurowe odbywały się prawie codziennie; przedmiotem ich były sprawy bieżące i tygodniowe plany pracy; nadto odbywano w biurze często konferencje z Patronatami poszczególnych Stowarzyszeń, z przedstawicielami Związku młodzieży męskiej i innych organizacyj pokrewnych.

2. **Korespondencja.** Sekretarjat prowadził częstą korespondencję ze Stowarzyszeniami i ich Patronatami, ze Zjednoczeniem i Sp. A. „Ostoją", ze Związkami diecezjalnymi, z Władzami kościelnemi, państwowemi i autonomicznemi, z organizacjami o celach pokrewnych i prywatnemi osobami; ogółem otrzymano pism 938, a wysłano 2.030, nie licząc okólnika związkowego pt. „Przewodnika Młodzieży Żeńskiej", który co miesiąc wydawano.

3. **Okólnik związkowy.** Sekretarjat jen. wydawał w dalszym ciągu okólnik związkowy do Stowarzyszeń pt. „Przewodnik Młodzieży Żeńskiej", którego celem jest pogłębianie i rozwijanie strony organizacyjnej; z tego powodu na treść jego składały się: ogłoszenia i zarządzenia Sekretarjatu, programy kursów i sprawozdania z ich przebiegu, szkice referatów zasadniczych, korespondencja z życia Stowarzyszeń, ilustracje z ruchu organizacyjnego Związku, ogłoszenia aktualnych wydawnictw i czasopism organizacyjnych, artykuły programowe itd.; korespondencyj nadesłanych zamieszczono 50; ogółem wydano 12 nrów, obejmujących 18 arkuszy papieru; okólnik wysyłano po 2 egz. do każdego Stowarzyszenia i do Patronatów, a nadto do Zjednoczenia, Związków diecezjalnych, organizacyj pokrewnych, Władz i osób, popierających ideologję naszych Stowarzyszeń.

4. **Bibljoteka Sekretarjatu.** Podręczna bibljoteka Sekretarjatu, licząca 136 tomów, wzrosła o 10 nowych książek z dziedziny społecznej; prócz czasopism zjednoczeniowych, i okólników związkowych z całej Polski, Sekretarjat abonuje kilka pism perjodycznych związanych z pracą kulturalno-oświatową nad młodzieżą, oraz Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okr. Szk. Krak.

5. **Wydawnictwa.** Sekretarjat jen. prowadził **składnicę** wydawnictw i druków zjednoczeniowych na warunkach komisowych, co miesiąc przesyłał obrachunek komisów do Sp. A. „Ostoja" w Poznaniu, przy Zjednoczeniu istniejącej i wyrównywał rachunki; nadto wydał drukiem **Sprawozdanie** Związku za rok 1927 we formie broszury, obejmującej 32 strony. Prócz tego wydawał drukiem w miarę potrzeby aktualne odezwy, legitymacje członkowskie, statuty itd. osobny dział w wydawnictwach stanowią fotografje z Zjazdów, kursów i życia poszczególnych Stowarzyszeń. —

6. **Księga pamiątkowa.** Sekretarjat posiada księgę pamiątkową, do której wpisało się kilka wybitniejszych osób, zwiedzających biuro Sekretarjatu w roku sprawozdawczym.

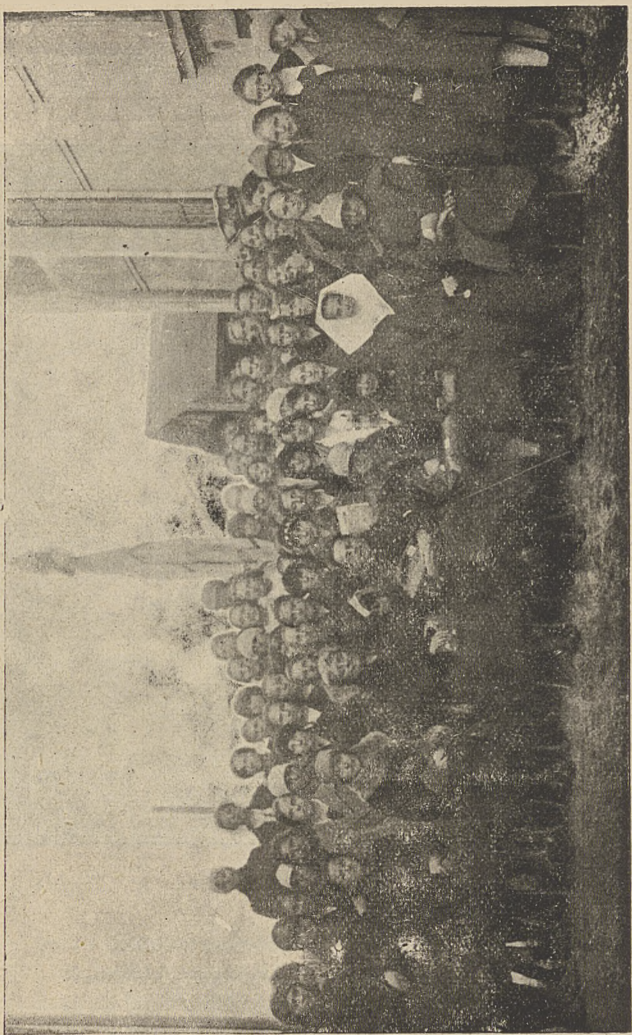
b). Działalność pozabiurowa.

1. **Wizytacje.** Każdą niedzielę i święto, a czasem dni powszednie przeznaczano na wizytację Stowarzyszeń związkowych. Zasadniczo odwiedzała Stowarzyszenia z ramienia Sekretarjatu p. Anna Orłowska, wyjątkowo sekretarz jen.; z każdej wizytacji spisywano krótkie sprawozdanie, które następnie składano do teki z aktami danego Stowarzyszenia; ogółem odbyto w roku sprawozdawczym 64 wizytacyj.

2. **Zakładanie Stowarzyszeń.** W roku sprawozdawczym przygotowano grunt pod nowe Stowarzyszenia, których założono ogółem 31;

Stowarzyszenia powyższe zostały przyjęte na zwyczajnych członków Związku i zarejestrowane w Województwie krakowskiem.

3. Kursy organizacyjne dla Wydziałów. Celem pogłębienia strony organizacyjnej i ideowej, jak również rozwinięcia samodzielności Stowarzyszeń przy wypełnianiu przez nie zadań statutowych, urządził Sekretarjat jen. i przeprowadził w roku sprawozdawczym 2 kursy orga-

Kurs instr. dla Wydziałów w Trzebini 25 i 26 lutego 1928

nizacyjno-instruktorskie. Pierwszy odbył się w Trzebini dnia 25 i 26 lutego, w którym wzięło udział 65 druchen-wydziałowych z 19-stu okolicznych Stowarzyszeń; wykłady odbywały się w sali Domu katolickiego; kurs obejmował 11 referatów, pokazowe posiedzenie Wydziału i zebranie plenarne; referentami byli p. Anna Orłowska, Anna

Zrazikówna i ks. Mateusz Zdebski; obradom przewodniczyła p. dyr. Szustakiewiczowa. Kurs zakończono wspólną fotografją.

Drugi kurs dla Wydziałów odbył się w Bolechowicach dnia 17 i 18 listopada, w którym wzięło udział 50 druchen-wydziałowych z 7-miu Stowarzyszeń o podobnym programie.

Programy kursów obydwóch obejmowały referaty na następujące tematy:

1. Nasze ideały
2. Budowa naszej organizacji
3. Stosunek Wydziału do Patronatu
4. Urozmaicenia w zebraniach Stowarzyszenia
5. Zadania Wydziału i program jego posiedzeń
6. Obowiązki poszczególnych członków Wydziału
7. Zebrania Stowarzyszenia, ich rodzaje i program
8. Formy parlamentarne
9. Księgowość i korespondencja w Stowarzyszeniu
10. Fundusze i budżet Stowarzyszenia
11. Bibljoteka, czytelnictwo i wydawnictwa organizacyjne.

Kursy powyższe znalazły pełne zrozumienie wśród druchen i przyczyniły się do wyrobienia sprawności organizacyjnej intereso-

wych Stowarzyszeń. Koszta kursów powyższych pokrywał Sekretarjat i dotyczące Stowarzyszenia po połowie.

4. **Kurs instruktorski dla WPań Dyrektorek.** W skład Patronatu wchodzi ks. patron i tak zwana dyrektorka, którzy w miarę potrzeby powołują do Patronatu inne osoby z miejscowej inteligencji. Ks. patron obejmuje stronę religijno-moralną, zaś cały trud bezpośredniego kierowania Stowarzyszeniem, jego działalnością i rozwojem spoczywa na barkach p. dyrektorki. Celem zaznajomienia WPań Dyrektorek z ideologją naszych Stowarzyszeń i metodami pracy nad młodzieżą zorganizowaną w Stowarzyszeniach urządził Sekretarjat

Kurs gotowamia w Andrychowie 1928

jen. w roku sprawozdawczym okręgowy kurs instruktorski w Suchej w dniach 20 i 21 października. Kurs odbył się w salach Domu katolickiego, użyczonych łaskawie na ten cel przez ks. kanonika Stanisława Wilka.

Program kursu wypełniły referaty na następujące tematy:

1. Idee przewodnie w pracy oświatowej nad młodzieżą
2. Organizacja pracy nad młodzieżą
3. Patron i dyrektorka
4. Wydział Stowarzyszenia i jego zadanie
5. Pisma organizacyjne, bibljoteki i czytelnictwo

6. Zebrania, posiedzenia i ich programy
7. Odczyty, ich treść i metody opracowania
8. Księgowość i fundusze Stowarzyszenia
9. Formy parlamentarne
10. Kursy i Kółka w Stowarzyszeniu
11. Urozmaicenia.

Uzupełnieniem powyższego programu było pokazowe posiedzenie Wydziału i zebranie plenarne, przeprowadzone przez Wydział Stowarzyszenia z Choczni pod kierownictwem p. Anny Zrazikówny.

Referentami byli: p. Anna Orłowska, p. Anna Zrazikówna i ks. Mateusz Zdebski. W kursie wzięły udział panie: Tarczałowiczówna Józefa i Karkówna Anna z Kukowa, Jamkówną Barbara z Krzeszowa, Rączkówna Anna ze Stryszawy, Bałazińska Marja z Grzechyni, Dęborska Janina i Kantorkówna Adela z Makowa, Ważanka Stefanja i Chrząszczówna Helena z Tarnawy Dolnej, Bojarska Marja z Lachowic, Markowiczowa Eleonora ze Skawiny, Stenzlówna N. ze Suchej, Kołodziejska Aniela z Gilowic, Zyzańska Anna ze Ślemienia, Kocajówna M. ze Sporysza, Krupowa Zofja z Wiśniowej, Boczkowska N. z Moszszanicy i dwie Siostry Szarytki ze Suchej. Ogółem korzystało z kursu 19 osób. Przewodniczyła p. dyrektorka E. Markowiczowa. Szczegółowe sprawozdanie z powyższego kursu zamieszczono w okólniku związkowym nr. 12 z roku 1928.

Koszta kursu częściowo poniósł Sekretarjat, a częściowo pp. uczestniczki. Przebieg kursu był poważny obudził żywą dyskusję, a zakończył się wspólną fotografią na dziedzincu miejscowego pałacu Tarnowskich.

5. Kursy praktyczne w Stowarzyszeniach. Sekretarjat jen. przy każdej sposobności zachęcał Stowarzyszenia do urządzania na terenie ich działalności kursów praktycznych, tak zawodowych jak dokształcających, służył instrukcjami potrzebnemi, wypożyczał komplet naczyń do gotowania, a w miarę możności zabiegał o potrzebną na ten cel pomoc finansową. Ogółem urządziły Stowarzyszenia u siebie w roku sprawozdawczym, jak to poniżej zamieszczona tabela wykazuje, 49 kursów (w roku poprzednim 36).

W tej dziedzinie pracy osiągnęły Stowarzyszenia pokaźne wyniki zwłaszcza, że koszta kursów powyższych ponosiły zasadniczo same druchny.

6. Przysposobienie rolnicze.

W roku sprawozdawczym Zjednoczenia Młodzieży Polskiej w Poznaniu podjęło myśl przy pewnej współpracy z Ministerstwem Rolnictwa wprowadzenia przysposobienia rolniczego na terenie wszystkich S. M. P. w całej Polsce. Stale rosnąca sieć Stowarzyszeń, skupiających już setki tysięcy młodzieży i to w 70% młodzieży pracującej na roli, walory wychowawcze organizacji S. M. P. — oto najważniejsze przyczyny, które domagają się, aby program S. M. P. rozszerzyć na dziedzinę przysposobienia rolniczego.

Wczesne bowiem zainteresowanie młodzieży uprawą roli i jej wydajnością, przyuczanie jej do kalkuracji w prowadzeniu poszczególnych działów gospodarstwa, a wreszcie przeprowadzenie przez nią pod fachowym nadzorem t. zw. konkursów rolniczych — leży

zarówno w interesie wsi polskiej i całego państwa, gdyż z jednej strony drobne gospodarstwa wiejskie — a tych jest przecież najwięcej — staną się przystępnemi dla nowoczesnej kultury rolnej, a drugiej strony podniesie się zamożność całego kraju.

Związek krakowski przeprowadził w roku sprawozdawczym dwa konkursy: zjednoczeniowy na kukurydzę, i związkowo- okręgowy na buraki.

Uczestnicy kursu instr. dla WP. Dyrektorek w Suchej 1928

Do konkursu kukurydzianego — zresztą najłatwiejszego, a ze względu na wartość kukurydzy bardzo pożądanego — przystąpiło na terenie krakowskiego Związku żeńskiego, przeszło 300 druchen z 21 Stowarzyszeń. Konkurs miał być przeprowadzony ściśle według regulaminu, zawartego w broszurce Zjednoczenia p. t. „Konkursy przy-

sposobienia rolniczego", Brak pomocy fachowej, a także zawiłe miejscami i drobiazgowe, chociaż celowe, przepisy regulaminowe nie pozwoliły wielu konkursistkom wypełnić wszystkich warunków konkursowych. Z 21 Stowarzyszeń, jedno nie otrzymało kukurydzy, 5 Stowarzyszeń przerwało konkurs z powodu wymarznięcia nasienia i wyniszczenia przez ptactwo, 10 Stowarzyszeń doczekało się pięknych zbiorów, ale nie zachowało wszystkich przepisów regulaminowych, a 5 Stowarzyszeń wypełniło wszystkie zadania konkursowe skrupulatnie i uczyniło zadość wymaganym warunkom. Sąd konkursowy przy Związku, złożony z p. Teresy Sapieżynej, p. Tadeusza Buszczyńskiego i p. Władysława Wilanda, przyznał powyższym Stowarzyszeniom następujące nagrody: I nagroda — 100 zł. — Stowarzyszeniu w Nowej Wsi Szlacheckiej, II nagroda — 70 zł. — Stowarzyszeniu

Kurs gospodarstwa domowego w Sieniawie 1. I. 31. III. 1928

w Osielcu, III nagroda — 30 zł. — Stowarzyszeniu w Mucharzu. Stowarzyszenia zaś w Niegowici i Jeleniu uzyskały dyplon pochwalny. Wystawę miejscową urządziło 9 Stowarzyszeń.

Związek na podstawie orzeczenia Sądu konkursowego przy Zjednoczeniu uzyskał III nagrodę zjednoczeniową.

Oprócz powyższego konkursu Zjenoczeniowego na kukurydzę przeprowadził Związek konkurs związkowo-okręgowy na buraki pastewne — odmiana Eckendorf żółty — w okręgu Kalwaryjskim. Do konkursu stanęło 114 druchen z 9-ciu Stowarzyszeń. Wyniki były nadzwyczajne; jedna konkursistka osiągnęła na pólku o 100 m² 1.117 kg. inne nieco mniej, a waga poszczególnych okazów buraków dochodziła do 5.20 kg, przeciętnie zaś 4 kg.

Sąd konkursowy przy Związku przyznał następujące nagrody: I nagroda — 100 zł. — Stowarzyszenu w Sułkowicach, II nagroda — 70 zł. — Stowarzyszeniu w Leńczach, III nagroda — 60 zł. — Stowarzyszeniu w Izdebniku. Stowarzyszenia w Przytkowicach, Jasienicy

Konkurs kukurydziany w Osielcu.

i Stroniu uzyskały dyplom pochwalny. — Konkursy powyższe rozbudziły pożądane zainteresowanie u młodzieży, a poprowadzone na przyszłość metodycznie i pod fachowem kierownictwem instruktorów rolniczych, stanowić będą silne ogniska nowoczesnej kultury rolnej na wsi.

B. DZIAŁALNOŚĆ ZEWNĘTRZNA.

1. Organizacje bratnie. Sekretarjat jen. pozostawał w ścisłym kontakcie ze Zjednoczeniem, jako ogólno-krajową Cenralą S. M .P., zachowując samodzielność ustawami określoną. Nadto utrzymywał łączność z sąsiadującymi członkami Zjednoczenia. a zwłaszcza ze Związkami żeńskiemi w Tarnowie, Przemyślu, Kielcach, Częstochowie i Katowicach, już to przez wzajemne przesyłanie sobie związkowych okólników, już to przez regjonalne konferencje. Nadto przedstawiciel Sekretarjatu wyjeżdżał z referatem do Bochni, na zaproszenie Związku żeńskiego z Tarnowa i do Przemyśla na Zjazd Delegowanych jako przedstawiciel Zjednoczenia.

2. Organizacje pokrewne. Sekretarjat jen. utrzymywał kontakt z diecezjalną Ligą katolicką, jako jej członek, z Sodalicją „Dzieci Marji", która w wielu wypadkach służyła Związkowi swym lokalem, z Katolickim Związkiem Polek, z Sodalicją Nauczycielek, ze Związkiem Ziemianek i innemi organizacjami, świadcząc sobie wzajemne usługi. Prócz tego przedstawiciel Sekretarjatu brał udział w dwóch konferencjach, zwołanych przez przedstawicieli M. T. R., celem omówienia możliwości współpracy w dziedzinie p. r. na terenie Województwa krakowskiego. Konferencje te w roku sprawozdawczym nie dały pożądanego rezultatu, mimo dobrej woli ze strony przedstawiciela Sekretarjatu.

3. Propaganda na rzecz Związku. Dniami propagandy były: Zjazd Delegowanych, na który zaproszono przedstawicieli władz państwowych i autonomicznych, i pomieszczono artykuliki w prasie miejscowej — uroczystość Opieki Św. Józefa, jako święto patronalne Związku, w czasie którego odbywała się zbiórka na rzecz Związku — i „Święto druchen", czyli uroczystość „Królowej Korony Polskiej", jako święto patronalne wszystkich Stowarzyszeń Młodzieży Żeńskiej, a obchodzone przez nie w 4-tą niedzielę maja w całej Polsce. Z okazji tych dni urządzono zebrania, na które zaproszono przedstawicieli najszerszych warstw społeczeństwa, urządzono uroczyste nabożeństwa, pochody, wieczornice lub akademje, sprzedawano gazety organizacyjne, wydawnictwa zjednoczeniowe i różne druki propagandowe. Przedstawiciele Sekretarjatu byli referentami w Seminarjum duchownem, w Seminarjach nauczycielskich i na kursach Związku Ziemianek.

4. Władze. Sekretarjat porozumiewał się często z władzą diecezjalną, utrzymywał kontakt z duchowieństwem, a zwłaszcza z ks. ks. proboszczami, z Województwem, Kuratorjum, Starostami, Inspektorami szkolnymi, Dyrekcją kolei państwowej itd.

5. Organizacje młodzieży zagranicą. Związek stanowi ogniwo pośrednie pomiędzy Stowarzyszeniami, jako swojemi członkami, a Zjednoczeniem, jako Centralą ogólno-krajową, na podstawach federacyjnych. Ponieważ Zjednoczenie od roku 1927 należy do międzynarodowej organizacji katolickiej młodzieży z siedzibą w Gandawie, przeto Związek, jako cząstka Zjednoczenia, pozostaje również w łączności z tą organizacją, która nosi nazwę: „Union Internationale des Ligues Feminines Catholiques, Section des Ieunes", 2 Rue des Baguettes, Gand.

VI.

DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA.

Zjednoczenie Młodzieży Polskiej jest pod względem struktury organizacyjnej federacją Związków diecezjalnych na terenie całego państwa polskiego; zadaniem naczelnem Zjednoczenia jest stać na straży jednolitości ideologji S. M. P. i jej ewolucyjnej rozbudowy, do czego dąży przez zjazdy sekretarzy jen., Rady Naczelnej, zloty ogólnopolskie, pisma organizacyjne, wydawnictwa, kursy dla pracowników i okólniki; równocześnie przychodzi z pomocą poszczególnym Związkom tak pod względem organizacyjnym, jak również fachowym; Zjednoczenie odgrywa rolę jakby ideowego motoru, który siłą swych myśli i ustalonych metod umożliwia poszczególnym Związkom Stowarzyszenia im podległe, zamieniać na prawdziwą szkołę życia, zdolną młodzież wychowywać na katolików i obywateli-polaków o zdecydowym obliczu, wysokiej wartości moralnej i kulturalnej.

Związek na terenie swej diecezji stanowi organizacyjnie federację Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej lub Męskiej i bezpośrednio oddziałuje na Stowarzyszenia, jako swych członków; do tego celu posługuje się zjazdami związkowymi i okręgowymi, kursami organizacyjnymi i zawodowymi, wizytacjami, okólnikiem związkowym, co miesiąc wydawanym, korespondencją itp.; pośrednio oddziałuje Związek na samą młodzież zorganizowaną w Stowarzyszeniu.

Niniejszy rozdział przedstawia zadania programowe z punktu widzenia jednego tylko Związku do Zjednoczenia przynależnego, a mianowicie krakowskiego Związku żeńskiego.

1. KIERUNEK RELIGIJNO-MORALNY.

Związek w tej dziedzinie dążył, aby wszelkie poczynania programowe poszczególnych Stowarzyszeń owiane były duchem katolickim, aby młodzież przy rozwoju sił fizycznych i umysłowych, równocześnie utwierdzała się w wierze katolickiej, urabiała sobie jasne i silne sumienie, jako podstawę pod całokształt życia moralnego, aby wreszcie przez wspólne nabożeństwa, wychowała się na członków Kościoła katolickiego, kochających Boga i bliźnich. Wreszcie zachęcano, aby cykle referatów stowarzyszeniowych obejmowały tematy religijno-moralne. Czynny udział Stowarzyszeń w Ligach parafjalnych, święta patronalne Królowej Korony Polskiej i Opieki św. Józefa, literatura religijno-moralna w bibljotekach stowarzyszeniowych,

kółka religijne, akademje specjalne i tym podobne środki zapewniały młodzieży w Stowarzyszeniach wykształcenie i wychowanie religijne.

2. WYROBIENIE OBYWATELSKIE I SPOŁECZNE.

Związek, będąc organizacją społeczną, tem samem nie mógł pomijać w swej działalności spraw społecznych i obywatelskich — a zwłaszcza narodowych i państwowych. Referaty na takie tematy, jak. obowiązki i praca obywatela polskiego, zagadnienia społeczne i sposoby ich rozwiązania, obowiązki patrjotyczne i państwowe itd., głoszone na zebraniach Stowarzyszeń i kursach związkowych, — szereg artykułów z tej dziedziny, zamieszczonych w „Młodej Polce", miesięczniku wszystkich druchen, i w „Kierowniku Stowarzyszeń Młodzieży", miesięczniku dla Wydziałów, — wskazywanie i polecanie odpowiednich książek do bibljotek stowarzyszeniowych — oto najważniejsze środki, zmierzające do wychowania młodzieży w duchu społecznym i obywatelsko-państwowym.

3. WYCHOWANIE GOSPODARCZE I ZAWODOWE.

Związek skupia młodzież dorastającą żeńską, która w najbliższych latach obejmie samodzielnie warstaty pracy i dlatego główny nacisk kładł na kursy praktyczne, jak gotowania, gospodarstwa domowego, szycia, kroju, haftu, introligatorstwa itd; w tym celu Związek zachęcał Stowarzyszenia do urządzania kursów, pośredniczył w wyszukaniu fachowych instruktorek, ułatwiał organizację kursów i wskazywał źródła dochodu na pokrycie ich kosztów i często posyłał przedstawiciela Sekretarjatu na zakończenie kursów, aby ocenić wyniki kursów przeprowadzonych.

Równocześnie ze względu na to, że 72% młodzieży Związku krakowskiego pracuje na roli u rodziców, Związek rozpoczął w roku sprawozdaczym dział przysposobienia rolniczego. Pierwsze kroki już dokonane; przeprowadzono dwa konkursy, o których na innem miejscu. Obecnie idzie o to, aby przysposobienie rolnicze młodzieży nie było potraktowane, jako zabawką, którą dajemy młodym dla urozmaicenia, czy zabicia czasu; ma ono głębsze i naprawdę doniosłe zadanie do spełnienia: pozwalając bowiem młodzieży na wymierzonym pólku siać i pielęgnować doborowe nasiona gospodarcze ściśle według ułożonego regulaminu dając jej fachową instrukcję na kursach specjalnych, i zachęcając do pracy nagrodami, chcemy u młodych konkursistów rozwinąć zmysł obserwacyjny, zdolność przeprowadzania doświadczeń i wyciągania z nich wniosków na przyszłość, zmysł kalkulacyjny i żywe zainteresowanie najnowszemi metodami gospodarowania; są to, jak widzimy, przedewszystkiem zadania natury wychowawczej, sposobiące młodzież drogą najkrótszą do samodzielnej ich w przyszłości gospodarki na roli. Z tego też powodu przysposobienie rolnicze, jako zagadnienie przedewszystkiem wychowawcze, najlepiej może być poprowadzone przez organizacje młodzieży; instytucje zaś często rolnicze winny być tym czynnikiem, który służy pomocą

fachową tejże organizacji. Na tem też stojąc stanowisku Ministerstwo Rolnictwa popiera przysposobienie rolnicze, podjęte przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej, Związki diecezjalne i Stowarzyszenia lokalne.

Wobec pomyślnych rezultatów w roku sprawozdawczym Związek zamierza przysposobienie rolnicze w roku następnym ująć szerzej, oprzeć o instruktora rolniczego przy Związku i dążyć do zdobycia potrzebnych funduszów dla rozwinięcia tego tak ważnego działu pracy.

4. WYKSZTAŁCENIE OGÓLNE.

Dziedzina wykształcenia ogólnego znajdowała szerokie zastosowanie: Związek dążył do powiększenia bibljotek stowarzyszeniowych i zakładania nowych, przestrzegał, aby osią każdego zebrania plenarnego w Stowarzyszeniu był odczyt, lub czytanka, popierał kursy dokształcające, propagował pisma organizacyjne, popierał kółka oświatowe, zdając sobie sprawę, że zdrowa oświata prowadzi do bogactwa duchowego i gospodarczego.

5. KULTURA I SZTUKA.

Nie zaniedbano również budzenia u młodzieży walorów estetycznych, które mają duże znaczenie wychowawcze: śpiew, muzyka, teatr, literatura piękna, propaganda stroju krakowskiego itp. znajdowały wielkie zrozumienie wśród druchen Związku krakowskiego, Zjednoczenie umożliwiło Związkom działalność w tym kierunku, bo wzbogacało „Teatr dla młodzieży żeńskiej" nowemi sztuczkami, wydało odpowiednie wieczornice, śpiewniczki i zamieszczało potrzebny materjał w swych czasopismach.

6. WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Czasy dzisiejsze płyną pod znakiem rozwijania wychowania fizycznego do ostatecznych granic; daje się zauważyć już przerost pewnych jego dziedzin, czego dowodem niech będzie choćby rekordomanja, często ze szkodą niedocenianego wychowania duchowo-moralnego; tymczasem wychowanie fizyczne winno być jednym ze środków do wzmocnienia zdrowia młodzieży i wyrobienia w niej pełnego charakteru. Zjednoczenie rozwinęło już na dużą skalę wychowanie fizyczne zwłaszcza wśród młodzieży męskiej. Związki ujmują tę dziedzinę pracy we formy dostosowane do rodzaju młodzieży i jej warunków, przy równoczesnem przestrzeganiu zasad etycznych i estetycznych. Brak potrzebnych funduszów na instruktorów i odpowiednie urządzenia, szczególnie po wioskach, nie pozwala Związkowi żeńskiemu rozbudować należycie tej strony działalności.

7. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA I HUMANITARNA.

Związek popierał w Stowarzyszeniach zakładanie kas oszczędnościowych, brał udział w „dniach propagandy oszczędności", zachęcał do zakładania kółek abstynenckich, i karytatywnych; Zjedno-

czenie przychodziło z pomocą przez wydawanie regulaminów i umieszczanie artykułów w swoich czsopismach organizacyjnych.

8. ŻYCIE TOWARZYSKIE.

Młodzież z natury rwie się do życia towarzyskiego i dlatego Związek musiał z jednej strony działać często pod tym względem hamująco, aby rozrywka i zabawa nie przerodziły się w cel naczelny Stowarzyszenia, a z drugiej strony dążył, aby pożycie towarzyskie tak w Stowarzyszeniu, jak pomiędzy sąsiadującemi Stowarzyszeniami, opierało się o wewnętrzne wyrobienie i prawdziwą cnotę; oddziaływanie powyższe uskuteczniał Związek przy pomocy kursów i okólnika miesięcznego.

* * *

Sprawy polityczno-partyjne były zgodnie ze statutem zupełnie wykreślone z działalości Związku. Zadaniem bowiem istotnem Związku i jego Stowarzyszeń jest usilne dążenie, aby młodzież zorganizowana przyswoiła sobie przedewszystkiem silne zasady etyczne i nabyła zdrową oświatę, bo wówczas tylko młodzież ta, po dojściu do pełni praw obywatelskich, będzie w dziedzinie polityczno-państwowej czynnikiem twórczym, a nie destruktywnym, — będzie, świadoma swej odpowiedzialności przed potomością, umacniać a nie rozprzęgać wiązadła, na których spiera się potęga państwowa i promienna przyszłość naszej Ojczyzny Polski.

Omówiona dotąd działalność Związku i jego Stowarzyszeń w roku sprawozdawczym została ujęta w kilka wymownych cyfr i tabel statystycznych, które poniżej zamieszczamy.

VII.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

Sprawozdanie finansowe za rok 1928 obejmuje trzy działy, mianowicie bilans brutto, rachunek strat i zysków i bilans zamknięcia.

Jak widać z bilansu brutto, obroty w roku sprawozdawczym zamykają się sumą 15,138.50 zł. i są znacznie niższe niż w roku ubiegłym, ponieważ w amerykance stosowano zamknięcia miesięczne.

Rachunek zysków i strat wykazuje zysk 1.701.58 zł.; zysk powyższy tłumaczy się tem, że Związek nie będąc pewnym zdobycia projektowanych subwencyj, stosował wszędzie możliwie najdalej posuniętą oszczędność; naturalnie, że działalność Związku, hamowana względami natury finansowej, nie może rozwinąć się tak, jakby tego dobro Stowarzyszeń wymagało; dopóki dochody stałe, jak np. składka związkowa (30 gr. od druchny na rok), zbiórka z okazji Opieki św. Józefa itd., nie dosięgają jeszcze do 50% wszystkich dochodów, tak długo rozszerzanie działalności swojej musi Związek podejmować przezornie i ostrożnie. Jest jednak nadzieja, że gospodarka finansowa upora się powoli i z temi trudnościami i umożliwi Związkowi rozszerzenie swego programu.

Bilans zamknięcia wykazuje, że majątek Związku wyraża się sumą 3.669.68 zł.; skromna to kwota, ale zrozumiała, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że Związek stanowi organizację ideową, a nie przedsiębiorstwo obliczone na zyski.

Wszystkim tym, zarówno instytucjom, jak poszczególnym osobom, które w roku sprawozdawczym udzieliły Związkowi subwencyj, składamy na tem miejscu jak najserdeczniejsze podziękowanie.

1. Bilans brutto Związku Kat. Stow. Mł. Ż.

per 31 grudnia 1928 r.

	Obroty				Salda			
	Winien		Ma		Winien		Ma	
Rk. Kapitału			1.968	10	—	—	1.968	10
„ Kasy	1.231	44	592	89	638	55	—	—
„ P. K. O.	1.377	12	612	50	764	62	—	—
„ Dłużników i wierzycieli	1.981	09	1.272	99	708	10	—	—
„ Ruchomości	1.660	12	166	01	1.494	11	—	—
„ Wydawnictw	611	10	279	25	331	85	—	—
„ „ „Ostoja“	1.645	33	—	—	1.645	33	—	—
„ Przysposobienia roln.	55	—	3	—	52	—	—	—
„ Administracji	6.398	70	1	55	6.397	15	—	—
„ Stowarzyszeń	178	60	114	30	64	30	—	—
„ Subwencji, procentów	—	—	10.127	91	—	—	10.127	91
Razem	15.138	50	15.138	50	12.096	01	12.096	01

2 Rk Strat i Zysków

per 31 grudnia 1928 r.

	Straty			Zyski	
Rk Wydawnictw	1.977	18	Rk Subwencji	10.127	91
„ Administracji	6.231	14			
„ Przysposobienia roln.	52	—			
„ Ruchomości	166	01			
„ Zysk	1.701	58			
Razem	10.127	91		10.127	91

3. Bilans zamknięcia

per 31 grudnia 1928.

	Aktywa			Pasywa	
Rk Kasy	638	55	Kapitał	1.968	10
„ P. K. O.	764	62	Zysk	1.701	58
„ Dłużników	708	10			
„ Stowarzyszeń	64	30			
„ Ruchomości	1.494	11			
	3.669	68		3.669	68

VIII.

PROGRAM I BUDŻET NA ROK 1929.

Niestałość dochodów sprawia, że program i budżet trudno jest ustalić tak, aby nie podlegały żadnym wahaniom. Dlatego Zjazd Delegowanych w dniu 15 kwietnia 1928 roku zatwierdził tylko ramowy program i budżet do niego dostosowany.

A. PROGRAM NA ROK 1929.

1. Związek wykazuje w dalszym ciągu silną tendencję do liczebnego wzrostu. Kursy instruktorskie dla wydziałowych, kursy organizacyjne dla Patronatów, wizytacje i konieczność zakładania Sekretarjatów okręgowych — domagają się coraz większych pozycyj w budżecie.

2. Przeprowadzanie planowe w dalszym ciągu — w myśl ustaw organizacyjnych — obowiązkowego abonamentu, stanowi drugi postulat Związku na rok 1929. Jeżeli bowiem młodzież S. M. P. ma stanowić armię karną, uświadomioną i dobrze wychowaną, to główna arterja oddziaływania w tym kierunku na młodzież — czasopisma organizacyjne — muszą docierać do każdej druchny.

3. Pogłębianie strony ideowej jest zawsze naczelnem zadaniem Związku. To też tworzenie i powiększanie bibljotek doborowych, udoskonalanie czasopism i wydawnictw organizacyjnych będą nadal troską Związku, który swą ogólną działalność o charakterze wychowawczo-oświatowej pojmuje równocześnie, jak cząstkę akcji katolickiej.

4. Dziedzina przysposobienia rolniczego czeka na szerokie uwzględnienie. Jeżeli subwencje na ten cel nie zawiodą, to jest uzasadniona nadzieja, że p. r. na terenie Związku i podległych mu Stowarzyszeń wejdzie na tory normalnego i pożądanego rozwoju.

B. BUDŻET NA ROK 1929.

Budżet ujęty jest w ramy ciasne, aby mógł być realnym; nic bowiem łatwiejszego, jak rozszerzanie jego granic do przesady, lecz też nic gorszego, jak wydatkowanie na rachunek problematycznych źródeł dochodowych. Składka związkowa jeszcze wciąż mała, subwencje nie ustalone, brak wydatniejszej i stałej pomocy ze strony Władz państwowych — to są powody, dla których budżet na rok 1929 zamyka się stosunkowo niską cyfrą 13.228.55 zł.

Budżet na rok 1929.

DOCHODY:			ROZCHODY:		
1. Remanent z r. ub		638·55	1. Administracja biura		
2. Składka związkowa		1.500·—	a) pensje	6.000·—	
3. Procenty i prowizje		50·—	b) poczta i telegr.	1.000·—	
4. Składka w dniu „Święta druchen“		3.000·—	c) wizytacje	600·—	
5. Wydawnictwa		1.500·—	d) przybory piśmienne	300 —	7.900·—
6. Subwcncje a) ogólne	2.500·—		2. Kursy i Zjazdy		3.000·—
b) specjalne	2.000·—	6.500·—	3. Wydawnictwa i druki		2.000·—
7. Różne		100·—	4. Różne		388·55
		13.288·55			13.288 55

IX.

TABELE STATYSTYCZNE.

Niniejsze sprawozdanie omawia zasadniczo działalność samego Związku, nie jest jednak w stanie zobrazować działalności każdego związkowego Stowarzyszenia. To zadanie mogłyby spełnić jedynie sprawozdania przez poszczególne Stowarzyszenia drukiem wydane, czego w przyszłości, może nawet niedalekiej, należy się spodziewać, jeżeli rozwój zasadniczych komórek organizacyjnych, jakiemi są Stowarzyszenia lokalne, pójdzie w tym tempie, jak dotąd.

Poniżej zamieszczone tabele statystyczne ujmują cyfrowo całokształt dokonanej pracy przez Związek i Stowarzyszenia w roku sprawozdawczym.

Tabela I podaje alfabetyczny wykaz Stowarzyszeń, które w terminie oznaczonym nadesłały do Sekretarjatu jen. swe sprawozdania roczne, obok podany rok założenia, a dalej liczba członków, wizytacje Sekretarjatu jen. powiat i dekanat. Pominięto 11-cie Stowarzyszeń, które albo nadesłały sprawozdanie w terminie spóźnionym, albo wogóle nie nadesłały.

Tabela II dzieli młodzież według zajęcia i według wieku; największy procent (72%) stanowi młodzież pracująca na roli; młodzież poniżej lat 18-stu wykazuje statystyka 43% — nie jest to stan najidealniejszy, ale jest wcale zadowalający.

Tabela III zapoznaje nas z ruchliwością organizacyjną Stowarzyszeń związkowych, która uwidacznia się w poważnej ilości zebrań plenarnych, posiedzeń i kółek stowarzyszeniowych.

Tabela IV świadczy o poważnym dorobku Stowarzyszeń, bo wykazuje wzrost bibljotek (20%) i czytelnictwa wogóle; szczególnie zaś podniosł się znacznie abonament gazet organizacyjnych.

Tabela V zawiera cały szereg cyfr, które same za siebie mówią; w porównaniu z rokiem poprzednim, wszędzie należy stwierdzić postęp.

Na końcu zamieszczamy wykaz wszystkich Związków diecezjalnych w Polsce, które są członkami Zjednoczenia Młodzieży Polskiej z siedzibą w Poznaniu; nie wszystkie jeszcze Związki, jako centrale Stowarzyszeń męskich i żeńskich, osobno prowadzonych, doprowadziły u siebie do wytworzenia odrębnego Związku męskiego i żeńskiego, czego jednak należy oczekiwać w niedalekiej przyszłości.

I STATYSTYKA STOWARZYSZEŃ.

L. p.	Siedziba Stowarzysz.	Rok. zał.	Liczba członków		Zwizytowano	Powiat	Dekanat
			Stowarzysz.	Patron.			
1	Andrychów	1913	180	4		Wadowice	Wadowicki
2	Babice	1917	20	2		Chrzanów	Nowogórski
3	Biała	1914	151	2		Biała	Bialski
4	Białka	1924	52	2		Nowy Targ	Spiski
5	Bielanka	1926	14	3		Nowy Targ	Nowotarski
6	Biertowice	1920	12	1		Myślenice	Myślenicki
7	Biorków	1927	25	2		Miechów	Mogilski
8	Bołechowice	1919	20	2	22/IV 14/X	Kraków	Bolechowicki
9	Brody	1928	32	2		Wadowice	Skawiński
10	Bronowice Małe	1926	12	2		Kraków	Krakowski
11	Brzezie	1927	110	2		Bochnia	Niepołomicki
12	Brzezie ad Bolechowice	1928	27	2	22/IV	Kraków	Bolechowicki
13	Bukowina	1928	32	3		Nowy Targ	Spiski
14	Byszyce	1927	13	2		Wieliczka	Wielicki
15	Chełmek	1928	40	5		Chrzanów	Nowogórski
16	Chocznia	1925	52	7		Wadowice	Wadowicki
17	Chochołów	1926	27	2	2/V	Nowy Targ	Orawski
18	Chrzanów	1928	92	2	13/II 4/XI	Chrzanów	Nowogórski
19	Cięcina	1927	33	1		Zywiec	Zywiecki
20	Czarny-Dunajec	1926	26	2	30/IV	Nowy Targ	Orawski
21	Frydrychowice	1926	45	2		Wadowice	Wadowicki
22	Gdów	1920	42	2	10/VI	Wieliczka	Niepołomicki
23	Gilowice	1917	37	2	11/XII	Zywiec	Zywiecki
24	Głębowice	1927	28	2	20/XII	Wadowice	Zatorski
25	Grodkowice	1928	30	2		Bochnia	Niepołomicki
26	Groń	1927	37	2		Nowy Targ	Spiski
27	Gruszów	1928	30	2	10/VI	Wieliczka	Niepołomicki
28	Inwałd	1927	15	6	18 XII	Wadowice	Wadowicki
29	Izdebnik	1927	50	6		Wadowice	Skawiński

30	Jankowice	1927	23	2		Chrzanów	Nowogórski
31	Jasienica	1919	24	2		Myślenice	Myślenicki
32	Jaszczurowa	1927	25	2		Wadowice	Suski
33	Jawornik	1927	76	5	18/III	Myślenice	Myślenicki
34	Jaworzno-Huta	1928	36	2	2/XII	Chrzanów	Nowogórski
35	Jaworzno-Miasto	1928	30	2	2/XII	„	„
36	Jaworzno-Pechnik	1928	26	8	2/XII	„	„
37	Jeleń	1928	53	2	29/I	„	„
38	Jeleśnia	1926	18	3		Zywiec	Zywiecl i
39	Jeziorzany	1927	40	2		Kraków	Czernichowski
40	Juszczyna	1927	41	3		Zywiec	Zywiecki
41	Kaszów	1921	55	3		Kraków	Czernichowski
42	Kęty	1927	26	4	17/XII	Biała	Oświęcimski
43	Klecza	1918	56	1		Wadowice	Wadowicki
44	Kobylany	1928	26	2	22/IV	Kraków	Bolechowicki
45	Komorowice	1919	44	2		Biała	Bialski
46	Kopytówka	1920	16	2		Wadowice	Skawiński
47	Kraków Biały Prądnik	1927	11	2		Kraków	Krakowski
48	Kraków Dębniki	1926	35	1	11/III 9/XI	„	„
49	Kraków św. Mikołaj	1926	20	7		„	„
50	Kraków Płaszów	1926	20	2		„	„
51	Kraków Podgórze	1916	29	4	20/X 9/XI	„	„
52	Kraków Sródmieście	1914	91	2		„	„
53	Kraków Zwierzyniec	1913	30	1		„	„
54	Krzeszów	1928	46	3	8/XII	Maków	Suski
55	Krzęcin	1926	25	6	17/VI	Kraków	Skawiński
56	Krzyszkowice	1926	75	3	17/III	Myślenice	Myślenicki
57	Kwaczała	1927	29	2		Chrzanów	Nowogórski
58	Lanckorona	1917	15	5	12/II	Wadowice	Skawiński
59	Leńcze-Górne	1925	40		14/III	Wadowice	„
60	Leśna	1927	9	2	16/XII	Zywiec	Żywiecki
61	Libiał Wielki	1928	27	2		Chrzanów	Nowogórski
62	Liszki	1919	62	2		Kraków	Czernichowshi
63	Luborzyca	1925	25	2		Miechów	Mogilski
64	Łapsze-Niżne	1928	21	3		Nowy Targ	Spiski
65	Łączany	1926	35	3		Oświęcim	Zatorski

66	Maków	1928	60	2	8/XII	Maków	Makowski
67	Międzyczerwienne	1928	13	2		Nowy Targ	Nowotarski
68	Milówka	1917	35	2		Żywiec	Zywiecki
69	Mników	1925	60	1		Kraków	Czernichowski
70	Moszczanica	1927	30	3		Żywiec	Zywiecki
71	Mucharz	1926	44	4		Wadowice	Suski
72	Nawojowa Góra	1921	42	2		Chrzanów	Bolechowicki
73	Niedźwiedź	1922	67	9		Limanowa	Mszański
74	Niegowić	1921	67	2		Bochnia	Niepołomicki
75	Nowa Wieś Szlachecka	1922	42	2		Kraków	Czernichowski
76	Odrowąż	1925	36	1		Nowy Targ	Orawski
77	Osielec	1928	375	7	29/IV 22/XI 8/XII	Maków	Makowski
78	Pisary	1920	35	2		Chrzanów	Bolechowicki
79	Podolsze	1926	26	9	8/I 19/XII	Oświęcim	Zatorski
80	Poronin	1925	200	14		Nowy Targ	Nowotarski
81	Przeciszów	1928	41	5	8/I 20/XII	Oświęcim	Zatorski
82	Przybradz	1924	22	1		Wadowice	Wadowicki
83	Przytkowice	1927	52	2		Wadowice	Skawiński
84	Raba-Wyżnia	1916	33	3		Nowy Targ	Nowotarski
85	Radziechowy	1910	30	2		Zywiec	Zywiecki
86	Radziszów	1926	25	8	5/II	Kraków	Skawiński
87	Rączna	1917	60	2		„	Czernichowski
88	Rokiciny	1926	18	2		Nowy Targ	Nowotarski
89	Rudnik	1918	20	2		Myślenice	Myślenicki
90	Rychwałd	1924	34	2	13/XII	Zywiec	Zywiecki
91	Siedlec	1926	17	2		Chrzanów	Bolechowicki
92	Sieniawa	1926	20	2		Nowy Targ	Nowotarski
93	Skawina	1916	45	5	15/I	Kraków	Skawiński
94	Sleszowice	1926	28	1		Wadowice	Suski
95	Sporysz	1927	25	2	13/XII	Zywiec	Zywiecki
96	Spytkowice ad Chabówka	1926	32	4		Maków	Makowski
97	Spytkowice ad Zator	19 9	20	2		Oświęcim	Zatorski
98	Stare Bystre	1927	35	2	1/V	Nowy Targ	Orawski
99	Stronie	1918	47	2	10/II 15/III	Wadowice	Suski
100	Stryszow	1917	40	4	28/V 7/IX	Wadowice	Suski
101	Sułkowice	1921	38	2	16/III 12/IX	Myślenice	Myślenicki

102	Świątniki Górne	1927	48	5		Kraków	Wielicki
103	Tarnawa	1928	5	2	10/VI 28/X	Bochnia	Niepołomicki
104	Tarnawa-Dolna	1927	20	2		Wadowice	Suski
105	Tenczynek	1917	40	4	12/VI	Chrzanów	Czernichowski
106	Trybsz	1928	35	2		Nowy Targ	Spiski
107	Trzebinia	1918	30	3	22/I	Chrzanów	Nowogórski
108	Trzemeśnią	1928	54	4		Myślenice	Myślenicki
109	Wieniec	1926	32	3		Bochnia	Niepołomicki
110	Wieprz	1918	64	2	18/XII	Wadowice	Wadowicki
111	Więckowice	1928	16	2	22/IV	Kraków	Bolechowicki
1 2	Wiśniowa	1926	36	3		Wieliczka	Mszański
113	Witanowice	1923	43	3	6/XII	Wadowice	Wadowicki
114	Wola Batorska	1928	70	2	3/VI	Bochnia	Niepołomicki
115	Wola Duchacka	1927	20	8	17/III	Kraków	Krakowski
116	Wróblówka	1927	26	2	1/V	Nowy Targ	Orawski
117	Zabierzów	1928	34	2	7/VI	Kraków	Bolechowicki
118	Zagórze	1927	24	2		Chrzanów	Nowogórski
119	Zakopane	1926	35	3	3/V	Nowy Targ	Nowotarski
120	Zator	1925	26	12	19/XII	Oświęcim	Zatorski
121	Zbydniów	1928	32	2	28/X	Bochnia	Niepołomicki
2	Zubsuche-Ząb	1928	40	3		Nowy Targ	Nowotarski
	Razem		5088	367			

II. Statystystyka członków Stow. żeńskich.

Stowarzyszeń	Członków czynnych								według wieku		Członków patronatu
	ogółem	na roli	w rzem.	w przem	w handlu	w biurach	w służbie	bez pracy	do lat 18	od lat 18	
122 —	5.088 —	3.6[illegible]6 72%	165 3%	591 12%	68 1%	73 1%	259 5%	276 6%	2173 43%	2915 57%	367 —

III. Statystyka władz i kółek Stow. żeńskich.

Stowarzyszeń	Zebrań plenarn.	Posiedzeń			Ilość kółek							
		Zarządu	czł. pat.	grona zast	oświat.	eucharyst.	marjol.	misyjne	śpiew	abstyn.	muz.	rob. ręcz.
122	1617	904	190	46	18	22	10	10	81	5	1	16

IV. Statystyka bibljotek i czytelnictwa

Stowarzyszeń	Bibljotek	Tomów	Wypożyczan	Ile egzemplarzy abonowało Stow. dla swych człon.			
				Mł. Polki	Kierownika	Okólnika	Innych
122	63	6409	7250	1037	64	287	174

V. Statystyka działalności ogólnej Stowarzyszeń.

Stowarzyszeń	Wykładów		Obchodów	Wspólnych		Święta Młodzieży	Kursów	Deklamacyj	Wycieczek	Sztandarów	Radjo
	ogółem	druchen		Kom. św.	rekolek.						
122	1660	277	600	325	42	91	49	1876	107	17	4

VI. Zestawienie kursów w Stow. za rok 1928.

Siedziba Stowarzyszenia	Kursy	
	Praktyczne	Oświatowe
1. Andrychów	gotowania	—
2. Babice	kilimkarski	—
3. Biała	hafciarski	—
4. Biórków	koronkarski	—
5. Bolechowice	introligatorski	—
6. Brzezie ad Bolechowice	introligatorski	—
7. Bukowina	gotowania	--
8. Chełmek	kroju i szycia	—
9. Chocznia	hafciarski	—
10. Głębowice	—	dokształcający
11. Jasienica	kroju i szycia	—
12. Jawornik	kroju i szycia, hafciarski	—
13. Jaworzno Huta	gotowania	—
14, Juszczyna	gotowania	—
15. Klecza	gotowania	—
16. Komorowice	haftu	—
17. Kraków Śródmieście	pisania na maszynie	gry na mandolinie
18. Krzyszkowice	szycia i kroju, bieliźniarski	—
19. Kwaczała	kilimkarski	—
20. Milówka	trykotarstwa	—
21 Mucharz	kroju i szycia, haftu	dokształcający
22. Niedźwiedź	kroju i szycia	—
23. Pisany	kroju i szycia, haftu	—
24. Podolsze	trykotarstwa	—
25. Poronin	gospod. domowego, szycia	—
26. Przeciszów	gotowania	—
27. Raba-Wyżnia	gosp. dom, kroju i szycia	—
28. Radziechowy	gospodarstwa domowego	—
29. Rokiciny	gospodarstwa domowego	—
30. Rychwałd	gotowania	—
31. Sieniawa	gospodarstwa domowego	—
32. Spytkowice ad Chabówka	gotowania	—
33. Stronie	gotowania	—
34. Stryszów	gotowania	—
35. Sułkowice	kroju i szycia	wygłaszania referatów
36. Witanowice	kroju i szycia	—
37. Wróblówka	gosp. dom. gotowania	—
38. Zakopane	hafciarski	—
39, Zator	trykotarstwa	—
Razem 39 Stowarzyszeń	45	4

X.

Członkowie Zjednoczenia Młodzieży Polskiej

Stan z dnia 31. XII. 1928 r.

L. b.	Siedziba Związku	Adres	Przyjęty do Zjednoczenia
1.	Częstochowa m.	Najśw. Marji Panny 64.	8. XI. 1926
2.	Częstochowa ż.	„ „ „ 64.	18. XI. 1926
3.	Katowice m.	Marsz. Piłsudskiego 20.	12. XII. 1920
4.	Katowice ż.	„ „ 20.	— 1928
5.	Kielce m.	3-go Maja 1.	3. XII. 1919
6.	Kielce ż.	„ „ 1.	3. XII. 1919
7.	Kowel	Nowa Plebanja	—
8.	Kraków m.	Wolska 6.	11. V. 1921
9.	Kraków ż.	„ 6.	14. IX. 1926
10.	Lublin	Krak. Przedmieście 58.	3. XII. 1919
11.	Lwów	Gródecka 26.	3. XII. 1919
12.	Łomża	Polowa 11.	3. XII. 1919
13.	Łódź	Gdańska 111.	8. XI. 1926
14.	Poznań m.	pl. Nowomiejski 5.	3. XII. 1919
15.	Paznań ż.	Wielkie Garbary 28.	3. XII. 1919
16.	Pińsk	Kurja Biskupia	—
17.	Płock	Tumska 2.	3. XII. 1919
18.	Płock	„ 2.	3. XII. 1919
19.	Przemyśl m.	Katedralna 18 a.	3. XII. 1919
20.	Przemyśl ż.	„ 18 a.	—
21.	Radom	Trawna 6.	3. XII. 1919
22.	Siedlec	Florjańska 1.	3. XII. 1919
23.	Tarnów m.	Ogrodowa 18.	3. XII. 1919
24.	Tarnów ż.	Klaszt. SS. Urszulanek	11. VIII. 1926
25.	Warszawa	Miodowa 19.	3. XII. 1919
26.	Wąbrzeźno	Kopernika 4.	6. IV. 1921
27.	Wilno	Metropolitarna 1.	11. VIII. 1926
28.	Właclawek	Kurja Biskupia	3. XII. 1919

TREŚĆ.

DRUKARNIA L. GRONUSIA S-ki W KRAKOWIE, STOLARSKA 6. TELEF. 10-18-